

© Bernhard Weber

Európai szomszédsgpolitika

ec.europa.eu/world/enp

Európai Bizottság
Külkapcsolati Főigazgatóság
B – 1049 Brüsszel
enp-info@ec.europa.eu

- EU tagállamok
- ENP partnerországok
- EU tagjelölt országok
- Potenciális EU tagjelölt országok

NF-30-08-012-HU-D

Mérni csak pontosan, szépen...

Grúzia évi mintegy kétmilliárd köbméterre becsült földgázfogyasztásának fedezése érdekében importra kényszerül. A téli hónapokban a gyakran fagypont alatti hőmérséklet miatt az ország lakossága számára különösen fontos a biztonságos energiaellátás.

A megbízható energiaellátás egyik fontos eleme a szállító és a vevő kölcsönös elégedettsége. Grúzia gázinfrastruktúrája azonban meglehetősen elöregedett, így az ágazat számára jelentős problémát okoz a határon behozott gáz minőségének és mennyiségének pontos mérése.

Grúzia tartja a lépést

Az uniós támogatásnak köszönhetően Grúzia fel tudott lépni a probléma orvoslása érdekében, és egy szakértői csoport ajánlásai alapján korszerű mérőállomást hozott létre.

„A nagy távolság és a régi állomás idejétmúlt felszerelése igen sok mérési hibát okozott – magyarázza Irakli Kiladze, a Grúz Gázszolgáltató Vállalat mérnöke. – Az uniós projekt legfőbb haszna az volt számunkra, hogy hozzájutunk a behozott földgáz mennyiségének ellenőrzéséhez és a teljes körű méréséhez szükséges technológiához.”

© Jacom Stephens

Jenin tiszta lappal indul

A palesztinai Jenin városa a Jordán gyönyörű völgye mentén fekszik a Gázai-övezetben. A város és környéke azonban problémákkal küzdött a hulladéklerakás terén: a szemét nemcsak elcsúfította a tájképet, de súlyos egészségügyi kockázatot is jelentett a helyi lakosság számára.

A helybeliek kénytelenek voltak a városban és környékén összevíssza elhelyezkedő, mintegy tucatnyi szemétkerakóhely egyikére hordani a hulladékot. A probléma orvoslása érdekében a régió az EU támogatásával felépítette a korszerű Zahrat al-Finjan-i létesítményt, amely ezentúl fogadja az észak-palesztinai városok és falvak hulladékát. Ezáltal 84 illegális és veszélyes szemétkerakót szüntethettek meg.

A várhatóan 30 év élettartamú telephely naponta 700 tonna hulladékot képes feldolgozni.

Zöld hulladék

A létesítményt környezetbarát módon alakították ki. Progresszív feldolgozórendszere a mikroorganizmusok által előidézett természetes erjedési folyamat segítségével bontja le a hulladékokat. A szemétkerakó gödrét több réteg vízhatlan anyaggal bélelték ki, hogy a fertőző anyagok – úgynevezett csurgalékvíz formájában – ne szivároghassanak át a talajba, ahol szennyeznék a talajvizet és a helybeliek által ivóvíznyerésre is használt kutakat.

„Most már nem összevíssza rakják le a szemetet a Gázai-övezet északi részén. Az emberek már nincsenek rászorulva erre, sőt nagyon örültek, hogy ezeket az egészségre és környezetre káros lerakóhelyeket bezárták” – magyarázza Hani Shawahneeh, a létesítmény ügyvezető igazgatója.

A 84 illegális szemételep bezárásával nyert földterület nagy részén most gazdálkodás folyik. A Jeninhez közeli Deir Abu Daeif régi szemétkerakója helyén játszótér építését tervezik, Tubasban pedig ugyanilyen módon közparkot hoznak majd létre.

Zahrat al-Finjanban eközben műanyag- és papír-újrafeldolgozó üzem létesítését, ezzel új munkahelyek teremtését tervezik. Azóta javaslatok születtek hasonló létesítmények felépítésére a Gázai-övezet más részein is.

EURÓPAI SZOMSZÉDSÁGPOLITIKA:
ENERGIA ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

KIHÍVÁSOK HATÁROK NÉLKÜL

Egy, a közelmúltban végzett közvélemény-kutatás szerint az európai polgárok többsége szívesen venné a szomszéd országokkal való szorosabb együttműködést, mivel hisznek abban, hogy az egymáshoz való közeledés előmozdítja a békét és a demokráciát.

Az európai szomszédságpolitika (ENP) éppen erről szól. A 2003/2004-ben a kibővült EU és szomszédainak összekovácsolása érdekében létrehozott politika célja konkrét cselekvésekkel előmozdítani a reformokat és a jólétet, azaz javítani a szomszédságunkban élő emberek mindennapi életszínvonalát.

Hogyan működik az európai szomszédságpolitika? Az EU és szomszédai megegyeznek arról, hogyan lehetne szorosabb kapcsolatot kialakítani egymással és 3–5 éves időtartamú reformprogramokat támogatni. A közös kötelezettségvállalásokat úgynevezett cselekvési tervekben fektetik le. Az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz keretében szakértelmet és (2007 és 2013 között mintegy 12 milliárd euró értékben) finanszírozást biztosítanak a korszerűsítés és a reformok elősegítésére.

Kihívások határok nélkül

Bizonyos problémák – mint az energia, a környezetvédelem és a korszerű közlekedési hálózatok – nem ismernek politikai határokat, ezért nagyfokú együttműködést tesznek szükségessé úgy az Unión belül, mint az EU és szomszédai között.

Az energiakészletek kérdése egyre kritikusabbá válik, ahogy a világnak fokozódó energiakorlátozással kell szembesülnie. Az EU és szomszédai energiabiztonsága, energiafelhasználásuk hatékonysága, valamint energiaellátásuk zavartalansága érdekében létfontosságú az együttműködés a hagyományos, a megújuló és a nukleáris energia területén.

A világ egyre inkább felismeri, hogy a gazdasági tevékenységért környezeti szempontból igen magas árat kell fizetnünk. Az EU elkötelezett a bolygónkra nehezedő teher csökkentése iránt, ehhez pedig hatékony nemzetközi együttműködésre van szükség. Az európai szomszédságpolitika globális és helyi környezetvédelmi problémákkal egyaránt foglalkozik.

A vihar után...

2007 novemberében az Ukrajna és Oroszország közötti Kercsi-szoros fölött tomboló heves vihar 13 hajót rongált meg, amelyből négy el is süllyedt, ezekből pedig több száz tonna olaj ömlött a tengerbe. A környezeti katasztrófa elhárítása érdekében a hatóságok a határ mindkét oldalán akcióba léptek, és kiterjedt kármentési műveletbe kezdtek.

A több száz főnyi ukrán készenléti erőket helyi önkéntesek segítették. „A tengerparti lakosok éjjel-nappal dolgoztak a part megtisztításán” – emlékezik Dmitro Szergejevics Gurszkij, ukrán környezetvédelmi miniszterhelyettes.

Viharos vizeken...segítéssel

A tengeri katasztrófák valós következményeit illetően az illetékesek szó szerint a sötétben tapogatóznak. A helyzet súlyosságának felméréséhez és a helyes fellépések meghatározásához részletes és mélyreható információkra van szükség, még hozzá igen gyorsan.

Miután Ukrajna elfogadta az EU polgári védelmi mechanizmusát által felajánlott segítséget, az öt uniós tagállam szakértőiből álló csoport huszonnégy órán belül az országba érkezett és segített a kárfelmérésben, majd átfogó jelentést készített a helyzetről. „Hálásak vagyunk az uniós támogatásért – jegyzi meg a miniszterhelyettes. – Az uniós team gyorsan a helyszínre érkezett, és tevékenységük hasznos volt.”

Az EU és Ukrajna szorosan együttműködik több környezetvédelmi kérdésben is, és az Unió támogatja Ukrajna jobb környezetpolitika bevezetését célzó erőfeszítéseit.

Ukrajna Csernobil után – első a biztonság

A csernobili atomerőműben 1986-ban bekövetkezett katasztrófa minden idők legsúlyosabb nukleáris balesetének bizonyult. Azóta Ukrajna az EU támogatásával olyan megközelítést vezetett be nukleáris iparban, amely a biztonságot minden egyéb szempont elé helyezi.

Ukrajna, a világ tíz legnagyobb atomenergia-termelőjének egyike, nukleáris iparágának további bővítését is tervezi. Az EU immár több mint 15 éve arra törekszik, hogy a legkorszerűbb nukleáris biztonsági normák és standardok alkalmazását ösztönözze. Ennek keretében egyrészt helyszíni segítséget nyújt Ukrajna működő atomerőművei műszaki és biztonsági rendszereinek korszerűsítéséhez, a telephelyeken kívül nyújtott segítség pedig támogatja Ukrajna felkészültségének fejlődését. Ez utóbbira példa az a figyelmeztető riasztórendszer, amely detektorok egész rendszerével kíséri figyelemmel a potenciális veszélyforrásokat.

Kell a szabályozás

A kapacitásnövelés célja a tervezési és üzemeltetési biztonság fokozása: ennek érdekében képessé teszik a független ukrán Állami Nukleáris Felügyeleti Szervet (SNRC) arra, hogy szigorú biztonsági szabványokat írjon elő, értékelje ezek betartását, és engedélyezze az új erőműveket.

Az újonnan épülő hmelnickiji és rivnei erőművek tekintetében az SNRC már a tervezés során szigorú biztonsági jellemzőket írt elő: ilyenek többek között az ellenőrző- és diagnosztikai rendszerek, egy megsemmisíthetetlen fekete doboz a fontos adatok tárolására, valamint a létesítmény vészhelyzeti üzemeltetését segítő műszaki háttérközpont.

Oleg Zelenij ukrán biztonsági szakértő tájékoztatása szerint az uniós támogatás igen hasznosnak bizonyult, és az ukrán atomerőművek üzemeltetése terén mára a biztonságot nagyobb mértékben szem előtt tartó szemlélet uralkodik. „Az ukrán és uniós szakértők által végzett biztonsági értékelések ma már igen közel állnak egymáshoz” – magyarázza.

A föld törvénye

Jordánia egyre nagyobb jelentőséget tulajdonít a környezeti kérdéseknek: erről tanúskodik, hogy egy egész minisztériumot hozott létre azért, hogy megóvja és megvédje a világ egyik vízben legszegényebb országának törekeny környezetét.

„A 2003-ban létrehozott Környezetvédelmi Minisztérium még nagyon fiatal intézmény, de máris jelentős intézkedéseket tett” – mondja Ruba al-Zu'bi, a minisztérium szakpolitikai és fejlesztési igazgatója.

A környezet védelmével és fejlesztésével kapcsolatos feladatának ellátása érdekében a minisztérium országszerte felügyeli a védett területeket, környezetvédelmi szabványokat ír elő és ellenőrzi azokat, felhívja az érintettek figyelmét a környezettel összefüggő problémákra, sőt még járőrszolgálatot is létrehozott a szabálysértések ellenőrzésére és jelentésére.

Bár a minisztérium nem régóta létezik, 2004-ben indított kapacitásnövelő programja keretében, európai uniós támogatással máris jelentős erőfeszítéseket tett egy fenntartható és szilárd intézményi keretrendszer létrehozására.

A siker képlete

„Programunk sikere annak köszönhető, hogy a minisztériumban a minisztertől kezdve mindenki elkötelezett a program iránt és magáénak érzi azt” – mutat rá al-Zu'bi.

A minisztérium stratégiai tervet dolgozott ki a 2007-től 2010-ig terjedő időszakra, amelynek célja a helyi környezeti kapacitás fejlesztése az egész királyság területén, és tartalmaz egy tervet a veszélyes anyagok kezelését illetően is. Dolgoznak továbbá azokon a terveken is, amelyek az uniós környezeti szabványokhoz történő közelítést szolgálják. A minisztérium felismerte, hogy az előrehaladáshoz szükség van arra, hogy a környezeti kérdéseket más fejlesztési ágazatokba is integrálják.

Ezen túlmenően a minisztérium törekszik a regionális együttműködés ösztönzésére is: ennek érdekében egyrészt példát mutat a régióknak, másrészt a szennyezés elleni küzdelem terén maga is tanul a tapasztaltabb szomszédos országoktól, így például Egyiptomtól. Szíriával, Libanonnal és Marokkóval számos más közös kezdeményezésen is együtt dolgoznak.

© Olivier Tuffé

© Irina Opachevsky

© iStockphoto